

Kako slaba izlaznost na izborima u BiH ne ide na ruku Hrvatima?

Prema tome, uz izborni zakon koji ne ide na ruku Hrvatima u Bosni i Hercegovini, problematika leži i u činjenici slabog odaziva hrvatskih birača u Bosni i Hercegovini

Autor Leonarda Lujčić - 15/10/2022

U svim državama bivše SFRJ jedan od ključnih problema kada su izbori u pitanju jest slab odaziv birača. Iz toga razloga već su napravljene brojne studije i istraživanja zašto je to tako i koliko slab odaziv birača šteti razvoju demokracije na ovim prostorima.

U Bosni i Hercegovini situacija je još specifičnija zbog drugačijeg izbornog modela.

U odnosu na 2018. godinu, ove se godine osjetio pad odaziva birača. 2018. godine na opće izbore u Bosni i Hercegovini izašlo je 54 posto birača. Ove godine ta je brojka 50 posto.

-Ukupan odaziv je 50 posto, kada govorimo o redovnim biračkim mjestima. Prema ovim podacima, glasalo je 1.644.044 birača. U entitetu Federacija Bosne i Hercegovine izašlo je 973.653 birača (48 posto), u Republici Srpskoj 638.076 (53 posto) i Brčko distriktu 32.315 birača (44 posto)- rekao je predsjednik CIK-a BiH Suad Arnautović.

Na prvim održanim izborima u Bosni i Hercegovini 1996. izašlo je čak 83 posto birača. 1998. godine izlaznost je bila 74 posto, 2000. godine 65 posto, 2002. godine ta je brojka pala na 55 posto i od tada se nije previše mijenjala. Sve to svjedoči trendu pada broja glasača. Taj pad ne ide na ruku Hrvatima u Bosni i Hercegovini, koji ionako nisu zadovoljni izbornim sustavom u Bosni i Hercegovini. Naime, Bošnjaci i Hrvati u Predsjedništvo BiH izabiru Bošnjaka ili Hrvata, a imaju pravo na jedan glas. U posljednjih nekoliko ciklusa pokazalo se da Bošnjaci preglasavaju Hrvate izabirući Željka Komšića u Predsjedništvo Bosne i Hercegovine. Time, slažu se mnogi hrvatski politički analitičari, ne poštuje se volja hrvatskog naroda u Bosni i Hercegovini, a Željko Komšić proglašen je i nepoželjnom osobom u nekoliko općina gdje su na vlasti načelnici iz HNS (Hrvatskog narodnog sabora).

Omer Čevra, politički analitičar iz Sarajeva za Slobodnu je Dalmaciju komentirao što bi veća izlaznost na izborima mogla značiti za konačni rezultat izbora.

-Komšić ima izbornu bazu unutar najbrojnijeg naroda u BiH, posebno u centrima gdje i dalje postoji jedan snažan neokomunistički sentiment i jugonostalgija i romantika. Tijesna bitka na bošnjačkoj fronti mogla bi utjecati na konačan rezultat između Komšića i Krište, jedino ako bi izlaznost unutar hrvatskog korpusa bila znatno veća nego u prethodnim ciklusima, što je također malo vjerojatno- piše Slobodna Dalmacija.

Prema tome, uz izborni zakon koji ne ide na ruku Hrvatima u Bosni i Hercegovini, problematika leži i u činjenici slabog odaziva hrvatskih birača u Bosni i Hercegovini. Ono što su primjetili mnogi politički analitičari, Bošnjaci u prosjeku imaju 10 posto veću izlaznost od Hrvata na općim izborima.

-Neovisno o tome koliko će hrvatskih pozicija bošnjačke stranke i njihovi birači oteti Hrvatima, jako važno da izlaznost među Hrvatima bude što veća. Nažalost, u prethodnim izbornim ciklusima izlaznost među Bošnjacima je barem za 10 posto bila veća od izlaznosti Hrvata u BiH. S obzirom na to da Bošnjaci imaju dva relativno izjednačena kandidata za svog prvog člana Predsjedništva BiH, teško je predvidjeti koliko će glasova dati Komšiću kao kandidatu za drugog bošnjačkog člana Predsjedništva. Stoga je, ako hrvatska izlaznost bude barem 15 posto veća od izlaznosti na prethodnim izborima, moguće da Borjana Krišto postane hrvatska članica Predsjedništva BiH – komentirao je za Slobodnu Dalmaciju Ivan Vukoja s Instituta za društveno-politička zbivanja iz Mostara.

Iako su izmjenama postizbornog koaliranja Christiana Schmidta umanjene mogućnosti preglasavanja Hrvata u Domu Naroda, ipak ostaje to jedno mjesto u Predsjedništvu BiH, oko kojeg se vode polemike i morat će se ići u izmjene izbornog zakona. No, i slab odaziv ukupnog broj birača, a posljedično i Hrvata još je jedna tema za analizu, oko koje će se trebati povesti računa pri dijalozima i raspravama oko izbornog zakona BiH.

* članak napisan uz financijsku potporu Agencije za elektroničke medije temeljem Programa ugovaranja novinarskih radova u elektroničkim publikacijama

Leonarda Lujčić